

N:o 29.

Ank. till Riksd. Kansli den 30 Mars 1872, kl. 2 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, angående försäljning till Stora Kopparbergs bergslag af kronolägenheten Hushagen i Stora Tuna socken af Kopparbergs län; Gifven Stockholms Slott den 22 Mars 1872.

Uti underdånig ansökning af den 21 September 1870 har Stora Kopparbergs bergslag genom Öfver-direktören C. Tottie hos Kongl. Maj:t anhållit att bergslaget, som enligt Kammar-kollegii arrendekontrakt den 13 Mars 1855 under arrende på 30 års tid, räknadt från och med samma års midfasta, mot en årlig afgift af 216 tunnor spanmål, en femtedel råg och fyra femtedelar hafra, innehar den landshöfdingen i Kopparbergs län på lön anslagna kronolägenheten Hushagen i Stora Tuna socken af nämnda län, måtte i nåder tillåtas att mot en köpeskillning, motsvarande hvad arrendeafgifterna under de 10 åren 1860 till och med 1869 sammanlagdt utgjort, enligt bifogad uträkning uppgående till 22,434 R:dr 86 öre R:mt och en årlig ränta af tiondedelen deraf, 2,243 R:dr 48 öre, få förvärfva full eganderätt till ifrågavarande lägenhet, som enligt en å länets landtmäterikontor förvarad, år 1866 upprättad karta med beskrifning skulle innehålla:

	482	refvar	54	stänger	åker
	315	”	29	”	skog
	163	”	71	”	betesmark
	1,346	”	88	”	hemskog
och	772	”	84	”	utskog.

Bih. till Riksd. Prot. 1872. 1 Saml. 1 Afd. 15 Häft.

Varande uti ansökningen anfördt att, ehuru den inkomst bergslaget af lägenheten nu åtnjöte i medeltal under berörda år utgjort årligen endast 1,205 R:dr 46 öre R:mt och således betydligt understege arrendeafgiften, samt ehuru bergslaget enligt arrendekontraktet egde optionsrätt till arrendet vid blifvande ny utarrendering af lägenheten, bergslaget likväl önskade att få inköpa densamma derföre att endast derigenom det blefve för bergslaget möjligt att derå, på sätt bergslaget hade för afsigt, anlägga jernverk, hvartill egendomens läge med sjö-kommunikation till jernvägen emellan Falun och Gefle vore särdeles tjenligt, hvaremot den jernhandtering bergslaget hittills på andra ställen idkat numera icke kunde, i anseende till förändrade förhållanden, med fördel bedrifvas.

Sedan Kammar-kollegium erhållit nådig befallning att häröfver afgifva underdånigt utlåtande, har bemälda Kollegium i ämnet hört ej mindre härads-skrifvaren och kronofogden i orten, än äfven indelningshafvaren Landshöfdingen S. de Maré samt Landshöfdinge-embetet, hvilka uti afgifna yttranden anført, bland annat:

Häradsskrifvaren att, enligt bifogadt utdrag af 1825 års special-jordebok för Sätters läns fögderi, lägenheten Hushagen, som i jordeboken benämndes "Kronoänge", efter gammalt haft sig påfördt i ränta 280 stigar skattekol samt 11 R:dr 32 sk. skjutsfärdspenningar med anteckning, att lägenheten vore "under höga landshöfdingebeställningen under behaglig tid donerad", att dess berörda ränta blifvit vid lägenheten öfvergången ny skattläggning förändrad till 52 stigar kol och 12 dagsverken, att denna sistnämnda ränta, som vid ränteförenklingen omsatts till 36 kubikfot 7 kannor råg, 73 kubikfot 4 kannor hafra och 12 R:dr 84 öre i penningar, blifvit såväl före som efter ränteförenklingen i räkenskaperna afskrifven under titel: "behaglig tids förläning", att någon kronotionde icke funnes lägenheten påförd eller syntes derifrån någonsin hafva blifvit utgjord, äfvensom att lägenheten vid 1869 års bevillingstaxering upptagits till ett värde af 22,216 R:dr för jordbruksfastigheten och 8,000 R:dr för en derå inrättad qvarn med 2 par stenar.

Kronofogden att, enär beloppet af den för lägenheten erbjudna köpeskillingen icke grundade sig på någon i behörig ordning verkställd uppskattning af egendomen och det för staten syntes vara förenadt med ganska stor våda att försälja fast egendom på sådana betalningsvilkor, att köpeskillingen till största delen skulle utgöras uti framtida årlig afgäld, då det kunde inträffa, att egare till egendomen icke förmådde utgöra dess höga afgäld och egendomen såmedelst kunde falla i ödesmål, kronofogden för sin del icke kunde tillstyrka bifall till bergslagets framställning.

Landshöfdingen de Maré, i hvars yttrande Landshöfdinge-embetet instämt, att riktigheten af de i ansökningen intagna uppgifter om lägenhetens areal och af den dervid bifogade uträkning å arrendeafgiftens penningevärde åren

1860—1869 vitsordades; att, med undantag af 8 stycken ängslador, som underhöllas af Stora Tuna sockens ofvanbrodel, lägenhetens åbyggnader förut tillhört boställshafvaren, men enligt nådiga Brefven den 25 Maj 1850 och den 12 April 1855 blifvit från Landshöfdingen P. D. Lorichs' sterbhusdelegare inlösta till kronan för 9,301 R:dr 5 sk. 8 r:st Banko; att när ifrågavarande lägenhet icke för något kronans eget ändamål behöfdes, men dess öfverlåtande på bergslaget skulle föranleda anläggningen till bergshandteringens utveckling och förkofran samt till fördel för befolkningens näring och bergning, den sökta öfverlåtelsen borde bifallas; att lägenhetens värde såsom jordbruksfastighet väl icke motsvarade det arrende, bergslaget nu erlade, men att dess läge vid ett af Dalelfvens förnämsta vattenfall i närheten af den punkt, der den länge ifrågasatta Falu—Frövi—jernvägen måste komma att öfvergå elfven, förlänade denna lägenhet ett värde, som kunde göra densamma eftersökt och högt betald; att emellertid bergslagets arrenderätt, fortfarande intill år 1885, inom hvilken tidpunkt den tilltänkta bruksanläggningen förmenades böra redan hafva kommit till stånd, då kunde komma att utesluta all täflan om egande- eller besittningsrätt dertill; att det derföre vore såväl för staten och blifvande indelningshafvare som för bergslaget fördelaktigt, om eganderätten till lägenheten nu kunde öfverflyttas på bergslaget mot en årlig ränta, motsvarande nuvarande arrendet, förvandladt i penningar, och skatteköpeskilling af tio gånger räntans belopp, men att, om vid bestämmande af denna ränta toges i betraktande jemväl värdet af arrendesummorna under åren 1855—1859 samt den vinst indelningshafvaren kunnat bereda sig genom uppsägning och försling af arrendespanmålen, räntan kunde upptagas till något högre belopp än bergslaget erbjudit, eller i rundt tal till 2,500 R:dr, och köpeskillingen följaktligen till 25,000 R:dr; förklarade sig dock Landshöfdingen de Maré såsom indelningshafvare åtnöjas med bergslagets anbud, derest detsamma blefve af Kongl. Maj:t och Riksdagen oförändradt antaget.

För egen del har Kammar-kollegium, med vitsordande af de uppgifter angående ifrågavarande lägenhets skattläggning, taxeringsvärde och öfriga förhållanden, hvilka häradsskrifvaren och landshöfdingen meddelat, vidare anført: att till lägenheten förr varit anslagna 668 $\frac{1}{2}$ hjelpdagsverken från Stora Tuna socken ofvan bron, hvilka Kongl. Maj:t genom nådigt Bref den 4 April 1854 förklarar böra vid dess utarrendering derifrån skiljas; att, enligt Kongl. Brevet den 24 Februari 1837 angående löneroglering för landshöfdingarne i Riket, lägenheten med inbegripande af berörda hjelpdagsverken då var utarrenderad för 137 tunnor hafra eller, om värdet af dagsverkena efter medium af de tio nästföregående årens markegångspris med 76 tunnor 9 kappar derifrån afdroges, för en summa för sjelfva egendomen af 96 tunnor 23 kappar eller 609 kubikfot 3,66 kannor hafra; att år 1843 blifvit derstädes anlagd en mjölqvarn

för husbehof med ett par stenar; att kronofogden i orten år 1854 föreslagit minimiarrendet för lägenheten till antingen 80 tunnor, motsvarande 504 kubikfot, råg, eller ock 160 tunnor, motsvarande 1,008 kubikfot, hafra; att, sedan Kollegium förklarar arrendeanbuden böra göras i spanmål, en femtedel råg och fyra femtedelar hafra, Stora Kopparbergs bergslag likväl vid auktion å landskontoret i Falun den 23 Februari 1855 erbjudit 25 tunnor råg och 210 tunnor hafra, dock med afdrag af hjälpdagsverkenas värde, hvilket anbud af Landshöfdinge-embetet ansågs vara synnerligen förmånligt för dåvarande indelningshafvaren, som jemväl sjelf förklarade sig dermed nöjd; att detta anbud, om dagsverksvärdet afdroges och spanmålen reducerades till den af Kollegium föreskrifna proportion emellan sädesslagen, förvandlade sig till 34 tunnor $16 \frac{1}{2}$ kappar eller 217 kubikfot 3,89 kannor råg och 138 tunnor $\frac{4}{3}$ kappe eller 869 kubikfot 5,56 kannor hafra; att vid auktionen samma dag hos Kollegium af bergslaget erbjöds det nu utgående arrendet, 43 $\frac{1}{2}$ tunnor eller 272 kubikfot 1,6 kannor råg och 172 $\frac{2}{3}$ tunnor eller 1,088 kubikfot 6,4 kannor hafra; att bergslaget väl derefter hos Kongl. Maj:t anmälde, att ett misstag dervid skulle blifvit begånget i det att dagsverkenas värde ej afräknats, och anhöll om motsvarande nedsättning i arrendet, men att Kongl. Maj:t genom nådigt Bref den 4 Oktober 1855 icke fann skäl dertill lemna bifall; att lägenheten blifvit af bergslaget genom kontrakt den 21 Mars 1857 upplåten på arrende under 14 år, till midfastan år 1871, till Agronomen K. L. Bladin mot en årlig afgift af 20 tunnor eller 126 kubikfot råg och 100 tunnor eller 630 kubikfot hafra; att denne Bladin år 1864 i qvarnen inlagt ett ytterligare stenpar och begagnat detsamma emot tulltägt, hvarom tvist uppstått, men genom Kongl. Brevet den 16 November 1866 slutats så, att han förklarats dertill berättigad samt att enligt 1869 års taxeringslängder arrendatorn upptagits till 1,200 riksdalers inkomst af qvarnen.

Om nu alla förenämnda dels erlagda, dels föreslagna eller erbjudna arrendeafgifter förvandlades i penningar efter medlet af markegångsprisen för de sexton åren 1855 till 1870, hvarunder lägenheten på arrende af bergslaget innehafts, och dertill lades laglig forsellön med 8 öre kubikfoten för råg och 6 öre för hafra, enär forslingskyldighet dermed alltid varit förenad eller förutsatt, så uppkomme följande resultat:

1:o) Enligt Kongl. Brevet den 24 Februari 1837, för 609			
kubikfot 3,66 kannor hafra à 1,29	786:	08.	
forsellön derå	36:	56.	822: 64.
2:o) Enligt 1854 års arrendeförslag, för 504 kubikfot råg			
à 2,84	1,401:	36.	
forsellön	40:	32.	1,441: 68.

3:o)	Enligt dito för 1,008 kubikfot hafra	1,300:	32.	
	forsellön	60:	48.	1,360: 80.
4:o)	Enligt arrendeanbudet å landskontoret, för 217 kubik-			
	fot 3,89 k:r råg	617:	38.	
	forsellön	17:	39.	
	869 kubikfot 5,56 k:r hafra	1,121:	73.	
	forsellön	52:	17.	1,808: 67.
5:o)	Enligt bergslagets arrendekontrakt för 272 kubikfot			
	1,6 k:r råg	772:	93.	
	forsellön	21:	77.	
	1,088 kubikfot 6,4 k:r hafra	1,404:	35.	
	forsellön	65:	32.	2,264: 37.
samt 6:o)	K. L. Bladins dito för 126 kubikfot råg	357:	84.	
	forsellön	10:	08.	
	630 kubikfot hafra	812:	70.	
	forsellön	37:	80.	1,218: 42.

Hvad vidare det af bergslaget uppgifna ändamålet med ifrågavarande lägenhets sökta förvärfvande beträffade, eller att derå anlägga jernverk, så utgjorde väl detta icke något skäl för staten att afhända sig en egendom, som vore anslagen till ett allmänt behof, nemligen för aflöning af landshöfdingen i länet; men Kollegium ville för sin del icke afstyrka ett sådant afhändande, såvida tillräcklig säkerhet gäfves, att den inkomst, som af lägenheten nu utginge eller skäligen borde påräknas för ifrågavarande ändamål, äfven efter försäljningen vore att förvänta. Härvid förekomme dock, att den årliga ränta, som af bergslaget erbjudits, dels icke grundade sig på behörig uppskattning af lägenhetens förmåner och afkastning, dels, enligt hvad såväl bergslaget sjelft som indelningshafvaren uppgifvit, öfverstege hvad deraf såsom jordlägenhet med skäl ansåges böra erläggas. Om denna ränta, såsom troligt syntes, vore för hög, skulle det följaktligen kunna inträffa, att, om anbudet antoges och statsverket derigenom iklädde sig förbindelsen att åt landshöfdingen tillhandahålla motsvarande inkomst af lägenheten Hushagen, men räntan i en framtid icke kunde utgöras, statsverket då måste af andra medel fylla den brist, som härigenom uppstode, hvilket skulle, utöfver stat, medföra en opåräknad utgift, som aldrig under nuvarande förhållanden behöfde äfventyras. Hvad häremot skulle kunna invändas och till en del äfven blifvit anfördt, nemligen, att den tilltänkta bruksanläggningen skulle förhöja egendomens värde, hvilket genom den ifrågasatta jernvägen ytterligare komme att ökas, samt att köparens soliditet innebure tillräcklig garanti för räntans utgörande, kunde af Kollegium icke tillmätas någon för

saken afgörande vigt, emedan dels resultatet af dessa förutsättningar ännu vore ganska ovisst och dels bergslaget framdeles kunde finna sig föränslätet att försälja lägenheten till någon annan, som sedermera funne sig urståndsatt att utgöra räntan. En måttlig ränta, som under alla förhållanden kunde af lägenheten utgå, jemte en derefter lämpad högre köpeskillning, syntes derföre Kollegium vara att föredraga; erinrande i afseende derå Kollegium, att ingen af de vederbörande, som i målet yttrat sig, fäst at uppmärksamheten derpå, att vid egendomen redan såsom inkomstgifvande tillhörighet funnes ofvannämnda tullmjölqvarn med 2 par stenar, hvilken alltså syntes böra ingå i uppskattningen af dess värde. Såvida nu det af bergslaget med Agronomen Bladin ingångna arrende kunde antagas vara förenligt med skäligen utkomst af sjelfva jorden, hvilket torde kunna förutsättas, enär detta arrende enligt ofvanstående uträkning icke uppginge till någotdera af de belopp, hvilka af vederbörande kronofogde blifvit såsom minimiarrenden alternativt föreslagna, så syntes det Kollegium, att, om till ofvanuppgifna värdet af denna arrendeafgift, 1,218 R:dr 42 öre, lades taxerade inkomsten af qvarnen, 1,200 R:dr, den sammanlagda summan af 2,418 Rdr 42 öre borde utan öfverdrift anses kunna i ränta för ifrågavarande lägenhet af hvarje framtida egare erläggas, i hvilket fall, med bibehållande af de grunder bergslaget för köpet föreslagit, skatteköpeskillingen skulle, beräknad till tio års räntor, komma att utgöra 24,184 R:dr 20 öre. Denna köpeskillning borde då tillfalla statsverket och räntan, på de vilkor Kongl. Brevet den 20 Juni 1853 innehölle, landshöfdingen i Stora Kopparbergs län, hvar emot vid tillträdestiden det nu gällande arrendekontraktet skulle komma att förfalla.

Vid föredragning här af den 12 Maj 1871 fann Kongl. Maj:t godt anbefalla Kammar-kollegium att vidtaga erforderliga åtgärder för att få det verkliga värdet å ifrågavarande egendom med tillhörande förmånen af vattenfall och qvarn m. m. så fullständigt och tillförlitligt som möjligt utrönt; och har i följd här af Kollegium låtit kronofogden och häradsskrifvaren i orten samt förste landtmätaren i länet med biträde af tvänne nämndemän i kronoombuds närvaro hålla värdering å egendomen, hvarvid värdet af sjelfva jordbruksfastigheten med afseende på jordens beskaffenhet, läget invid sjöled, tillgång på erforderligt kreatursbete i hagar invid gården och vedbrand från dessa för gårdens behof, tillfälle till förmalning å egen qvarn samt förment skattefrihet uppskattats till R:dr 35,741: 08.

och de kronan tillhöriga åbyggnader till R:dr 22,245: —
hvilket värde dock, enär 13 år ännu återstode af arrendetiden samt bergslaget redan verkställt nybyggnader och reparationer, så att några sådana ej vidare derunder borde ifrågakomma, förrättningsmännen ansett icke kunna upptagas såsom en

Transport R:dr 35,741: 08.

Transport	R:dr 35,741: 08.
kronans uteslutande tillhörighet, hvadan såsom sådan utförts endast det belopp, hvarför kronan sjelf inlöst samma byggnader eller	„ 13,951: 67.
hvarjemte det till lägenheten hörande vattenfall åsatts ett värde af	„ 12,807: 25.

eller tillhoppa R:dr 62,500: —

hvilket belopp kronoombudet dock, i betraktande deraf att denna väl belägna och fördelaktiga egendom äfven komme att beröras af en jernväg, den s. k. Frövi—Ludvika—Falu-banan, och att denna omständighet borde icke obetydligt öka dess värde, ansett vara för lågt och böra höjas till 70,000 R:dr.

Vid insändande af instrumentet öfver denna värdering jemte Landshöfdinge-embetets deröfver afgifna yttrande, har Kollegium för egen del i underdånighet erinrat, att åbyggnaderna, som af förrättningsmännen blifvit beräknade till allenast samma belopp, som kronan vid deras inlösande år 1855 utgifvit, redan till följd af den sedan nämnda tid inträffade stegring i arbetspris och å skogsprodukter torde ega ett högre värde än det sålunda beräknade; att dessutom det enligt kontrakt ålåge bergslaget såsom arrendator att ansvara såväl för underhåll och reparationer af åbyggnaderna, som för nybyggnad enligt lag och boställsordning, samt att vid lägenhetens afträdande från sig lemna alla byggnader i fullgodt stånd, i följd hvaraf de å lägenheten nu befintliga hus, som icke uppgifvits vara öfverbyggnader, bort upptagas till sitt af förrättningsmännen ansedda verkliga värde R:dr 22,245: —

med afräkning, till det högsta, af skilnaden emellan den under arrendetiden utvidgade qvarnens uppskattade värde R:dr 2,210: —

och det af kronan för den gamla qvarnen utgifna belopp „ 752: 50. 1,457: 50.

eller till återstående R:dr 20,787: 50.

med iakttagande hvaraf det af förrättningsmännen beräknade värde R:dr 62,500: —

skulle förhöjas med „ 6,835: 83.

och alltså uppgå till „ 69,335: 83;

att ifrågavarande egendom, utöfver de sålunda uppskattade förmåner, egde ett för industriela anläggningar särdeles tjenligt läge intill vattendrag och blifvande jernväg, som vid dess försäljning icke borde lemnas utan afseende; och att landshöfdingen ansett den årliga räntan kunna bestämmas till 2,500 R:dr, hvilket belopp, kapitaliseradt efter 5 procent,

motsvarade R:dr 50,000: —

samt köpeskillingen till	”	25,000: —
som tillsammans skulle utgöra ett kapital af	”	75,000: —

Och enär kronan under nuvarande förhållanden, då ett ganska högt arrende för lägenheten erlades, icke hade något tvingande skäl att densamma sig afhända, men bergslaget deremot genom sättet för försäljningen skulle komma i åtnjutande af eganderätten dertill utan att andra möjligen hugade spekulanter kunde med detsamma täfla, ansåge Kollegium kapitalvärdet för ifrågavarande egendom med dess förmåner icke böra bestämmas till lägre än nyssnämnda belopp, som skulle utgå dels såsom köpeskillning, dels såsom ränta, motsvarande det genom köpeskillingen icke betalda värdet, som ansåges i egendomen innestå.

I afseende åter på denna ränta hade Kollegium väl i sitt förut i målet afgifna utlåtande ansett den kunna bestämmas till 2,418 R:dr 42 öre eller sammanlagda beloppet af värdet å Bladins arrendeavgift 1,218 R:dr 42 öre och den år 1869 taxerade inkomsten af qvarnen 1,200 R:dr; men då, på sätt Kollegium tillika antydt, en måttlig ränta, som under alla förhållanden kunde af lägenheten utgå, jemte en derefter lämpad högre köpeskillning vore att föredraga samt af 1870 års till Kammar-rätten numera inkomna taxeringslängd befunes, att inkomsten af qvarnen under samma år blifvit uppskattad till endast 600 R:dr; torde på grund häraf räntan, såvida densamma, bedömd efter egendomens nuvarande beskaffenhet, skulle antagas för framtiden kunna oafkortadt utgå, icke kunna bestämmas högre än till 1,818 R:dr 42 öre eller i rundt tal till 1,800 R:dr och i följd deraf, då sistnämnda belopp, kapitaliseradt å 5 procent utgjorde R:dr 36,000: —

den kontanta köpeskillingen uppgå till	”	39,000: —
--	---	-----------

hvarigenom nyssnämnda värde af R:dr 75,000: —
uppnåddes.

Då den ränta, som efter förestående beräkning skulle komma att af lägenheten utgöras, vore otillräcklig till betäckande af den inkomst, landshöfdingen enligt nu gällande kontrakt af lägenheten åtnjöte, och det derjemte icke vore öfverensstämmande med Kongl. Förordningen den 23 Juli 1869 och Kongl. Kungörelsen den 5 Oktober 1871, att indelt ränta, som af räntegifvaren verkligen utgjordes, skulle framgent af indelningshafvaren uppbäras, ansåge Kollegium att, i händelse lägenheten komme att försäljas, räntan deraf borde utgöras till kronan och nuvarande landshöfdingen, som enligt Kongl. Brevet den 28 November nästlidna år vore berättigad till orubbadt bibehållande af sina löneinkomster, af statsmedel erhålla ersättning för arrendet af lägenheten efter årliga markegångsprisen å arrendespanmålen med tillägg af forsellön.

På

På grund häraf och enär staten icke torde komma att vid ifrågavarande lägenhet göra de industriela anläggningar, hvartill dess fördelaktiga läge och dithörande vattenfall erbjöde gynnsamt tillfälle, ansåge Kollegium sig böra i underdånighet tillstyrka lägenhetens upplåtande åt bergslaget under full eganderätt från den 14 Mars 1873 eller dessförinnan, om bergslaget så önskade, emot en köpeskilling af 39,000 R:dr, som torde böra sist å tillträdesdagen antingen i Riksgälds-kontoret eller i länets ränteri insättas, samt med vilkor i öfrigt, att lägenheten i jordeboken påfördes en ränta af 1,800 R:dr att, från tillträdesdagen och framgent till kronan årligen utgöras, på sätt om dess räntors erläggande stadgadt vore, och att det med bergslaget afslutade arrendekontrakt om lägenheten af den 13 Mars 1855 då till all kraft och verkan förfölle, utan att något ersättningsanspråk af hvad beskaffenhet som helst kunde af bergslaget emot kronan väckas; hemställande Kollegium tillika att, i händelse af bifall härtill, å riks-statens sjette hufvudtitel måtte anvisas ett belopp, motsvarande arrendet för lägenheten efter årligt markegångspris jemte forsellön, att till nuvarande landshöfdingen i länet qvartalsvis utgå.

Hvad sålunda och i öfrigt i detta ärende förekommit, har Kongl. Maj:t tagit i nådigt öfvervägande; och som ifrågavarande egendom i sin fördelaktiga belägenhet och det till egendomen hörande vattenfall eger förmåner, hvilka göra densamma synnerligen väl egnad för en sådan industriel anläggning som bergslaget förmålt sig ämna derå verkställa och som, om den kommer till stånd, otvifvelaktigt skall genom ökade näringstillfällen för befolkningen i orten blifva af stort gagn; men dessa förmåner icke kunna komma till användning så länge eganderätten till lägenheten tillhör kronan, alltså och då bibehållande af denna eganderätt icke kan anses vara för kronan af någon särskild vikt, finner Kongl. Maj:t den ifrågasatta försäljningen af samma lägenhet till bergslaget, om den kan ske på för kronan fördelaktiga vilkor, icke böra från dess sida möta något hinder.

Vid dessa vilkors bestämmande bör dock, enligt Kongl. Maj:ts åsigt, tagas i betraktande icke blott det af vederbörande myndigheter, på sätt här ofvan förmäles, beräknade värdet af egendomens särskilda tillhörigheter, utan ock den omständigheten, att kronan, som nu af egendomen uppbär ett högt arrende, icke har något tvingande skäl att densamma sig afhända, äfvensom att bergslaget om det, såsom begärdt blifvit, får omedelbart köpa egendomen från kronan, såmedelst skulle vinna befrielse från täflan med andra speku-

lanter; och med afseende härå anser Kongl. Maj:t, som finner egendomen icke lämpligen kunna för framtiden belastas med annan ränta än den, hvilken redan finnes för densamma i jordeboken uppförd och, omsatt i penningar efter Kongl. förordningen den 23 Juli 1869, utgör 202 R:dr 75 öre, att den köpeskilling, som bör för egendomen äskas, skäligen kan fastställas till 100,000 R:dr.

Denna köpeskilling torde vid det förhållande, att egendomen nu är anslagen på lön till landshöfdingen i Kopparbergs län, böra ingå till landshöfdingelöne-regleringsfonden och den bemälda landshöfding tillkommande ersättning för den förlorade indelningen från samma fond utbetalas, hvaremot räntan, som skulle utgöras på sätt om andra kronoräntor är eller varder stadgadt, synes böra tillfalla Statsverket.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen, att ifrågavarande lägenhet med dess i jordeboken nu påförda ränta må, i befintligt skick, försäljas till Stora Kopparbergs bergslag emot en köpeskilling af 100,000 R:dr, att på tid, som Kongl. Maj:t bestämmer, inbetalas och landshöfdingelöneregleringsfonden tillgodoföras; samt med vilkor, att det med bergslaget den 13 Mars 1855 om lägenheten afslutade arrendekontrakt vid tillträdet till all kraft och verkan förfaller, utan att något ersättningsanspråk af hvad beskaffenhet som helst må af bergslaget mot kronan väckas.

De till detta ärende hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande Utskott tillhandahållas, och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbebevågen.

C A R L.

C. Fr. Wærn.

Utdrag af Protokollet öfver Finans-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Stats-Rådet å Stockholms slott den 22 Mars 1872.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern *Adlercreutz*;
Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena, Grefve *von Platen*, samt
Statsråden:

Bredberg,
Berg,
Friherre *Leijonhufvud,*
Wærn.
Wennerberg,
Bergström,
Friherre *Alströmer,*
Weidenhielm.

Slutligen uppläste Departements-chefen till justering ett, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts på Stats-Rådets enhälliga tillstyrkande den 15 innevarande månad fattade beslut, uppsatt förslag till Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående försäljning till Stora Kopparbergs bergslag af kronolägenheten Hushagen i Stora Tuna socken af Kopparbergs län.

Hans Maj:t Konungen behagade, enligt Stats-Rådets underdåniga tillstyrkande, i nåder gilla berörda förslag, sådant det finnes detta protokoll bilagdt, och befallte, att, i enlighet dermed, nådig proposition skulle till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo
Mildhog Lundgren.
